

Datum

Yttrande

Adress

Lugna gatan 82

Diarienummer

FSKF-2025-3375

Till

Kommunfullmäktige

Remiss angående Motion Nina Jakku (V) om undervisningstid och klasstorlek STK-2025-559

Förskolenämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Förskolenämnden har under våren besvarat remiss av betänkandet *Tid för undervisningsuppdraget – åtgärder för god undervisning och läraryrkenas attraktion* (SOU 2025:26). Förskolenämnden menar att det är av vikt att invänta regeringens ställningstagande till förslagen i betänkandet då flera av dem går i linje med förslagen i motion gällande undervisningstid och klasstorlek.

Förskoleförvaltningen har flera pågående insatser som syftar till att minska den administrativa bördan samt säkerställa planeringstid för den pedagogiska personalen. Två exempel på sådana insatser är det partsgemensamma arbetet genom HÖK 24 samt arbetet med AI kopplat till bland annat dokumentation. Förvaltningen har sedan tidigare även infört en måltidsorganisation samt etablerat ett samarbete med arbetsmarknads- och socialförvaltningen avseende beredandet av platser för servicevärdar.

Förskollärarna har ett särskilt ansvar i förskolans undervisning som organiseras och genomförs av arbetslaget. Att isolerat lyfta ut förskollärarnas undervisningstid, oberoende av arbetslagens, ger en ensidig bild av förskollärarnas uppdrag som skiljer sig från övriga skolformer. Förskoleförvaltningens interna arbete (FSKF-2022-12197-2.1) har visat att förskollärarnas behov avseende arbets- och undervisningstid ser mycket olika ut och att åtgärder av enhetlig eller generell karaktär inte alltid upplevts som meningsfulla i den lokala kontexten.

Förskolenämnden föreslår med anledning av ovanstående kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Yttrande

Förskolenämnden har under våren besvarat remiss av betänkandet *Tid för undervisningsuppdraget – åtgärder för god undervisning och läraryrkenas attraktion* (SOU 2025:26). I betänkandet lämnas bland annat förslag som kan minska förskollärares och lärares administrativa uppgifter och andra uppgifter så att tid kan frigöras för arbete med undervisning och uppgifter som hör till den. I regeringens uppdrag ingick även att analysera och föreslå hur tid för planering och uppföljning av undervisning kan regleras så att förskollärare och lärare får bättre förutsättningar att koncentrera sig på densamma. Förskolenämnden menar att det är av vikt att invänta regeringens ställningstagande till förslagen i betänkandet då flera av dem går i linje med förslagen i motion gällande undervisningstid och klasstorlek.

Reglering av undervisningstid för förskollärare

I förskolan är undervisning inte kopplad till ett specifikt undervisningstillfälle, utan är en del av en sammanvävd helhet där omsorg, utveckling och lärande utgör grunden. Undervisningstillfällen i en förskolekontext består av såväl planerade och målstyrda processer som spontana undervisningstillfällen tillsammans med barnen under barnets hela dag på förskolan. Enligt skollagen definieras undervisning i förskolan som processer som leds av förskollärare mot mål och som syftar till utveckling och lärande genom att barn inhämtar och utvecklar kunskaper och värden. Förskollärarna har ett särskilt ansvar i förskolans undervisning som organiseras och genomförs av arbetslaget. I både planering inför, genomförande av samt uppföljning och utveckling av utbildningen – vari undervisning är en del – medverkar även andra, till exempel barnskötare och pedagoger, till att främja barns utveckling, lärande, hälsa och välbefinnande. Sålunda kan själva genomförandet av undervisningen även utföras av annan pedagogisk personal i förskolan. Att isolerat lyfta ut förskollärarnas undervisningstid, oberoende av arbetslagets, ger därför en ensidig bild av förskollärarnas uppdrag som särskiljer sig i relation till övriga skolformer med tanke på att förskollärarna tillsammans med arbetslaget realiserar och utvecklar utbildningen utifrån läroplansuppdraget. Det är rektor som har den kunskap som behövs för att kunna organisera verksamheten och dimensionera förskollärares och barnskötarens uppdrag med utgångspunkt i barnens och verksamhetens behov.

Mellan 2019 och 2022 pågick ett projekt i förskoleförvaltningen som syftade till att undersöka hur förskollärares arbetsvillkor kan förbättras samt hur deras kompetens kan stärkas och användas på ett sätt som gagnar en hög och likvärdig förskola (FSKF-2022-12197-2.1). Syftet var även att undersöka vilken organisation som bäst stödjer förskollärares arbetsvillkor och kompetens. Inledningsvis fanns en strävan att projektgruppen skulle föreslå och pröva ett sätt att organisera förskollärarnas arbete – bland annat avseende arbetstid och undervisning – som skulle kunna implementeras i större skala. En av slutsatserna som kunde dras genom projektet var att det inte fanns

en lösning som skulle vara möjlig att implementera övergripande i förvaltningen och att generella åtgärder inte alltid är meningsfulla i den lokala kontexten. Utmaningarna ser olika ut i olika sammanhang, och förskolorna behöver få förutsättningar att arbeta fram lokala lösningar som främjar deras sammanhang. Projektgruppens slutsatser tog därför istället form av att presentera ett antal viktiga förutsättningar för att förskollärare ska kunna utföra sitt uppdrag på bästa sätt, snarare än att peka ut riktningen för hur detta ska göras; exempelvis vikten av att kunna vara nära barnen, av kontinuerlig professionell utveckling, en stöttande och tillitsfull ledning samt strukturer som ger förutsägbarhet och flexibilitet.

Planeringstid och minskad administrativ börda för den utbildade pedagogiska personalen

I Malmö stads förskoleförvaltning finns ett partsgemensamt arbete kring uppdragsdialog med mål om att säkerställa att varje förskollärare har goda förutsättningar att utföra sitt uppdrag utifrån den specifika kontext som finns på varje enskild förskola. Arbetet utgår från att förskollärarnas arbetsuppgifter och tiden för dessa ska vägas mot tillgängliga resurser, verksamhetens särart och individens förutsättningar och kompetens. Inom ramen för dialogen och det partsgemensamma arbetet ska en riktlinje arbetas fram. Idag har arbetsgivaren ett lokalt kollektivavtal, tid för verksamhetsutveckling (TVU). I riktlinjen för TVU, anges att tid ska avsättas för individuell och för arbetslaget gemensam planering om minst fem timmar per vecka i genomsnitt beräknat utifrån en heltidsanställning som förskollärare. För pedagoger avsätts i genomsnitt tre timmar per vecka och för barnskötare två timmar per vecka. Tiden består av löpande schemalagd tid och fem verksamhetsdagar per år. Inom ramen för tjänsteplanering kopplat till HÖK 24 pågår i förskoleförvaltningen också ett arbete med frågan om förskollärarnas kringuppgifter i samverkan med de fackliga parterna.

Förskoleförvaltningen har därutöver flera pågående insatser för att skapa goda arbetsvillkor och en hållbar arbetssituation för förskolans pedagogiskt utbildade personal genom att se över administrativa uppgifter i syfte att minska dessa och för att i förlängningen freda tid till undervisningsuppdraget:

- Erbjudande av 267 platser för arbetsmarknadsanställningar (servicevärdar) via arbetsmarknads- och socialförvaltningen. I samband med införandet av servicevärdar 2018, arbetades ett förslag på arbetsuppgifter för dessa fram av en arbetsgrupp bestående av rektorer, biträdande rektorer samt representanter från HR-avdelningen i samråd med Kommunal. Ett av syftena i framtagandet av detta var att avlasta den pedagogiskt utbildade personalen, så att tiden för det pedagogiska uppdraget kunde öka.
- Införande av en måltidsorganisation som inneburit att det finns utbildade köksmedarbetare i samtliga förskolekök samt att nära ledning och pedagogisk personal avlastats gällande ansvaret för köken. Ombesörjandet av måltider

